

# Behovsstyringsprosessen

Prinsipper for samhandlingen mellom fylkeskommunene og med Novari IKS

Versjon 0.9 28.10.2024

Bakgrunn .....	2
Formål.....	2
Type digitaliseringsinitiativ som omfattes av behovsstyringsprosessen: .....	3
Beslutningstakere og forankringspunkt .....	3
Prosessen fram til fylkeskommunene har sendt bestilling til Novari.....	4
Kollegiet for HR og IKT/digitalisering (HID) sin rolle overfor fagkollegiene .....	4
Novaris rolle .....	5
Oppsummering.....	5

## Bakgrunn

Fylkeskommunekollegiet vedtok 01.09.2023 forslaget til fylkeskommunenes prosess for behovsstyring for Novari IKS, heretter kalt behovsstyringsprosessen. Med prosess for behovsstyring menes den prosessen som foregår fra et behov for en felles digital tjeneste oppstår i en fylkeskommune, til Novari har utviklet en felles digital løsning som fylkeskommunene kan ta i bruk.

Kollegiet for HR, IKT og digitalisering (HID) fikk ansvar for å sørge for forankring, implementering og videreutvikling av forslaget, avgrenset til å gjelde fram til fylkeskommunene har sendt formell bestilling til Novari. HID ble videre bedt om å utarbeide en konkret plan for implementering av behovsstyringsprosessen, og rapportere tilbake til fylkeskommunekollegiet.

Behovsstyringsprosessen skal brukes uansett om det er en, noen eller alle fylkeskommuner som står bak en bestilling til Novari. Novari må uansett forespørse og vurdere om Novari kan påta seg oppdraget, og hva dette vil kreve av ressurser og kompetanse i Novari.

Behovsstyringsprosessen skal også brukes selv om det er andre enn Novari utvikler den digitale løsningen. Det bør være et potensiale for at minimum fem fylkeskommuner tar løsningen i bruk.

Dette notatet er HIDs videreutvikling av det opprinnelige forslaget. Notatet er forankret i fylkeskommunale kollegier og nettverk gjennom flere temamøter og presentasjoner i 2023 og 2024. På Novaris nettsider er det [informasjonssider om behovsstyringsprosessen og oppdaterte statusdokumenter](#).

Implementeringen av behovsstyringsprosessen skjer ved at dette dokumentet presenteres og forankres i den fylkeskommunale kollegiestrukturen, og ved at den enkelte leder tar ansvar for å informere i egen linje.

## Formål

Formålet med behovsstyringsprosessen er å legge til rette for at behovsutredninger og beslutninger kan gå i riktig rekkefølge, og være innom de ulike forankringspunktene på riktige tidspunkt i prosessen.

I idéfase, det vil si før en har sikret forankring og tilslutning for et prosjekt fra de andre fylkeskommunene, har det til nå vært noe vanskelig å vite hvor en skal henvende seg. Konsekvensen har vært at noen bestillinger har gått direkte fra fagressurser i fylkeskommunene til Novari, mens andre har blitt løftet til felles diskusjoner i HID eller andre fagkollegier.

Behovsstyringsprosessen vil tydeliggjøre veien inn til de riktige beslutningspunkter og -fora for digitaliseringsinitiativ som kan eller skal bli felles digitaliseringsprosjekter mellom fylkeskommunene. Gjennom behovsstyringsprosessen vil rekkefølge bli en

naturlig del av prosessen, slik at en unngår å måtte «rykke tilbake til start» for å sikre forankring og felles forståelse.

På denne måten får fylkeskommunene forutsigbare og transparente linjer, og Novari mottar bestillinger som er både forankret i og vedtatt av ledere i fylkeskommunene.

## Type digitaliseringsinitiativ som omfattes av behovsstyringsprosessen:

Fylkeskommunene kan ha flere typer digitaliseringsbehov som involverer Novari. Nedenfor følger en oversikt over hvilke digitaliseringsinitiativ som omfattes av behovsstyringsprosessen.

### Følgende digitaliseringsinitiativ omfattes:

- Nyutvikling, dvs utvikling eller anskaffelse av en ny tjeneste.
- Videreutvikling og endring av vesentlig karakter av eksisterende løsninger.

Med vesentlig karakter menes endringer som ville ført til ny anskaffelse i henhold til lov om offentlige anskaffelser eller endringer av strategisk og større økonomisk betydning.

Begge kategoriene over kan utløse et større behov for kapasitet og kostnader, og lede til en investering. Fylkeskommunene bør knytte dette opp mot sin egen porteføljestyling.

### Følgende behov omfattes ikke:

- Feilretting i eksisterende løsninger
- Videreutvikling og endringer av enklere karakter, eller som er planlagt som del av forvaltningen av løsningen.

## Beslutningstakere og forankringspunkt

For beslutninger om digitalisering innenfor det enkelte fagområdet, er beslutningstaker det fagkollegiet som har faglig områdeansvar. HID er beslutningstaker for generelle saker knyttet til digitalisering. HID er også rådgiver for fagkollegiene i alle saker om digitalisering.

Ved beslutninger av vesentlig karakter skal FKK være beslutningsorgan. Med vesentlig karakter menes beslutninger knyttet til endringer som vil føre til ny anskaffelse i henhold til lov om offentlige anskaffelser, endringer av strategisk karakter og endringer som får større økonomisk betydning. Det er fagkollegiet som legger saken fram for FKK.

Forslagsstiller skal legge et beslutningsgrunnlag fram for fagkollegiet. Beslutningsgrunnlaget skal som minimum inneholde overordnet beskrivelse av

behovet, koblingen til strategiske mål, forventede gevinster, nødvendige ressurser og økonomiske rammer, tidsperspektiv og eventuelle avhengigheter.

Beslutningsgrunnlaget skal utarbeides på bakgrunn av rammene fra Digdirs veileder for å styre, organisere og samarbeide om sammenhengende tjenester - starte sammen, forme sammen og levere sammen. Ved oppstart av et digitaliseringsinitiativ skal innhold i og organisering av fasen "starte sammen" beskrives.

## Proessen fram til fylkeskommunene har sendt bestilling til Novari

Behovsstyringsprosessen er avgrenset til å gjelde fram til fylkeskommunene har sendt formell bestilling til Novari, og bør være del av porteføljestyringen i den enkelte fylkeskommune.

Et behov kan oppstå i et fagmiljø i en eller flere fylkeskommuner eller stamme fra kollegiestrukturen. Behov kan også oppstå i form av bestillinger fra staten eller som et resultat av endringer i lovverket, Det siste er særlig aktuelt når EU-lovgivningen tas inn i norsk rett.

Avhengig av hvor behovet oppstår, er det viktig at beslutninger tas på rett sted, slik at forankringsrekkefølgen blir riktig og faglige råd og innspill har fått prege beslutningsgrunnlaget før en bestilling vedtas. Ved vesentlige beslutninger, altså beslutninger som er av strategisk eller økonomisk betydning, er det viktig at fylkeskommunekollegiet tar eierskap. Fylkeskommunekollegiet vil da være siste behandlingsinstans, før en eventuell effektivering av bestillingen legges tilbake til relevant fagkollegium eller til HID.

Fylkeskommunene kan involvere Novari på et tidlig tidspunkt, f.eks. som sparringspartner knyttet til vurdering av juridiske, organisatoriske, semantiske og teknologiske muligheter og hindre for digitaliseringsinitiativet.

Behov som er besluttet gjennomført, sendes inn via Kundeportalen som Novari har etablert.

## Kollegiet for HR og IKT/digitalisering (HID) sin rolle overfor fagkollegiene

Kollegiet skal ha en pådriver- og påvirkerrolle som bidrar til at fylkeskommunene bruker sitt handlingsrom til å kontinuerlig jobbe med innovasjon, og søker å prøve ut nye arbeids- og samarbeidsformer. I dette ligger at HID skal bidra til digitalisering og endringsledelse i alle fylkeskommunene. Fagkollegiene kan bruke HID til å sikre at et digitaliseringsinitiativ ivaretar hensynene til dokumentasjon, arkiv, informasjonssikkerhet og personvern, og bygger på de nasjonale arkitekturprinsippene.

## Novaris rolle

Novari er fylkeskommunenes eget IKT- og digitaliseringselskap, eid av fylkeskommunene og Oslo kommune. I selskapsavtalen står det i § 3 om selskapets formål og ansvarsområde:

*«Selskapet er et IKT- og digitaliseringselskap som skal sørge for effektive og behovsstyrte anskaffelser, forvaltning og drift av digitale tjenester for fylkeskommunens lovpålagte oppgaver innenfor utdanning og samferdselsforvaltning. Lov om offentlig anskaffelser og reglene om offentlig støtte skal ivaretas. Selskapet skal også tilby nødvendig faglig opplæring og veiledning knyttet til tjenestene som leveres.*

*Digitale tjenester knyttet til lovpålagte fylkeskommunale oppgaver kan legges til selskapet i tråd med deltakernes behov og bestilling innenfor de rammer representantskapet fastsetter og som ikke er av økonomisk art.»*

For å være en god leverandør av IKT- og digitaliseringstjenester til fylkeskommunene, er Novari avhengig av å forstå konteksten for digitaliseringsinitiativet, det samlede brukerbehovet og de tekniske kravene. Novari har også behov for å kjenne til de juridiske rammene for digitaliseringsinitiativet og om initiativet bruker de nasjonale og kommunale arkitekturprinsippene.

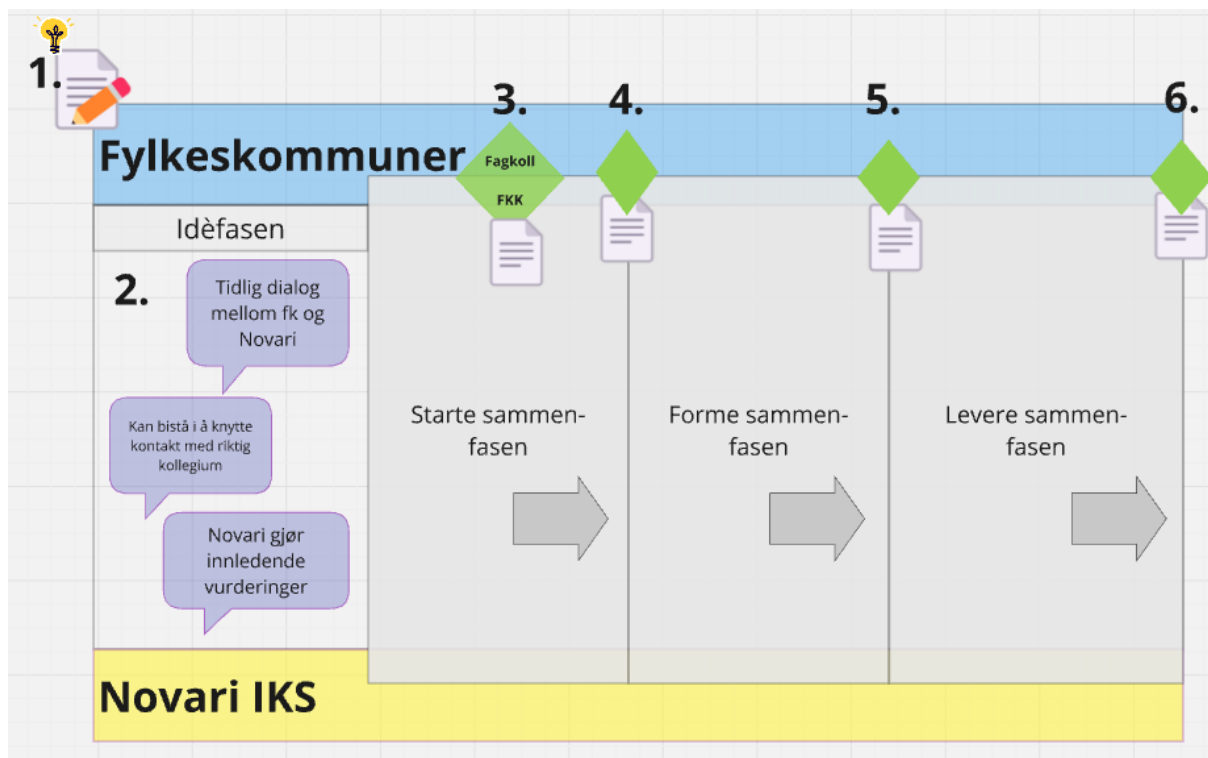
I behovsstyringsprosessen vil Novari kunne ha flere roller, avhengig av hvor i prosessen fylkeskommunene er. I en tidlig fase av behovsstyringsprosessen kan Novari bistå som diskusjonspartner både for å klargjøre hva som er fylkeskommunenes behov, beskrive gevinster og beregne kostnader. Novari kan også bistå med å knytte kontakt med andre fylkeskommuner, riktig kollegium og andre interessenter.

Novari skal foreta de nødvendige vurderinger for å avgjøre om selskapet kan gå videre med den mottatte bestillingen. Dette gjøres gjennom juridiske og teknologiske vurderinger.

I den juridiske vurderingen legges selskapsavtalen, anskaffelsesregelverket og annet relevant lovverk til grunn. Selskapsavtalen for Novari avgrenser selskapets virksomhet til å støtte fylkeskommunenes lovpålagte oppgaver, og Novari kan ikke påta seg oppdrag som ligger utenfor rammene av selskapsavtalen. I den teknologiske vurderingen vil det tas høyde for om Novaris eksisterende løsninger eller nasjonale fellesløsninger kan benyttes i sluttleveransen.

## Oppsummering

Behovsstyringsprosessen kan oppsummeres og visualiseres som vist i figuren nedenfor.



Forklaring til figuren:

1. Et behov vil starte i idé-fasen i en eller flere fylkeskommuner.
2. Novari er tilgjengelig for tidlig dialog, og kan være med å bistå med råd, både på innhold og til å veilede i prosessen. Fylkeskommunene henvender seg via Novari sin Kundeportalen. Novari kan også gjøre sine innledende vurderinger i denne fasen.
3. Tidlig i "Starte sammen"-fasen utarbeider forslagsstiller et beslutningsgrunnlag med anbefaling om at det skal sendes en formell bestilling til Novari, og hva bestillingen skal gå ut på. Beslutningstaker er relevant kollegium i kollegiestrukturen eller fylkeskommunekollegiet. Det er fagkollegiet som eventuelt legger fram saken for fylkeskommunekollegiet. Bestillingen sendes inn via Kundeportalen.
4. 5. og 6. Prosessen følger Digdir rammeverk for "Starte sammen - Forme sammen – Leverer sammen" med beslutningspunkter i kollegiestrukturen mellom faseoverganger. Dersom Prosjektveiviseren brukes, kan beslutningspunktene være basert på Prosjektveiviserens prosessløp.